

TAMZIN TOWNSEND, DIRECTORA DE TEATRE

Text: EULÀLIA FERRANDO / Fotos: MARC VILA

"Sóc una 'guiri' que fa teatre a Barcelona"

El pròxim 5 d'agost comença al Festival d'Estiu de Tarragona la gira de l'obra de Peter Shaffer 'Comèdia negra', dirigida per Tamzin Townsend, una anglesa que s'ha convertit al nostre país en una de les directores de moda.

Tamzin Townsend és una anglesa de cap a peus. Porta el teatre a les venes. Son pare és escriptor i sa mare, actriu. Ha llegit Shakespeare i s'hi ha format. I no se'n sap avenir, de com li han anat les coses a Catalunya: hi ha trobat el seu lloc. Ha dirigit deu muntatges i ha intervingut en tres produccions televisives. A més, té una escola d'interpretació i algun projecte de cinema. El març va estrenar al Poliorama *L'autèntic inspector Hound* i *Comèdia negra*. Però no va funcionar. Llavors Tres x Tres va decidir de rectificar i programar únicament *Comèdia negra*, un fet gairebé insòlit en el món de l'espectacle i que demostra el grau de maduresa a què han arribat els programadors de teatre del nostre país.

La Tamzin se sent orgullosa i molt agraïda a Catalunya, perquè, a diferència del seu país, li ha donat una oportunitat, gràcies a la qual s'ha pogut fer un lloc en el món de la direcció. Però la decepció és que no podrà tirar endavant un projecte que li feia molta il·lusió: *Glòria*. Focus ha desprogramat l'obra d'Eduardo Mendoza de la temporada del Romea, una temporada sens dubte ambiciosa i força arriscada, que podia haver significat fer les paus entre una empresa de teatre amb fama de perseguir finalitats purament comercials i l'elit del teatre del nostre país.

—Com és que va venir a raure aquí, si Londres és el paradís del teatre?

—Jo havia fet quatre anys d'estudis de direcció a

la Universitat de Kent, amb un nivell molt alt, i volia un canvi. Vaig venir a Barcelona l'any 1989 a fer-hi classes d'anglès. Al cap d'un any vaig tornar a Anglaterra, perquè em vaig pensar que podria arrencar-hi de directora i fer-m'hi famosa. Però res de res. A Londres vaig dur a terme uns quants projectes de producció, i el 92 vaig tornar a Barcelona.

Llavors vaig tenir la sort de conèixer Josep Sabater, de Teatreneu, que buscava una persona que li dirigís *Bones Festes*, d'Alan Ayckbourn. Jo coneixia molt bé l'autor de l'obra i em va anar de primera. Sé que vaig tenir molta sort. Aquesta és la meua història.

—On ha après aquest català tan nostrat?

—Quan vaig arribar aquí no en tenia ni idea, però vaig tenir la sort de treballar amb Alfred Lucchetti, Mingo Ràfols i gent que m'explicava les coses molt bé, vull dir, d'una manera molt entenedora. A més, el guió de *Bones festes* era en català i això em va ajudar molt a aprendre la llengua. Malgrat tot, he de reconèixer que no em vaig llançar a parlar-lo fins que no vaig conèixer el meu promès, que és català.

—Ja sol passar... Quan va saber que volia ser directora?

—Ja de ben petita, quan anava a escola, m'agradava de dirigir la gent, m'agradava d'organitzar coses i de manar tothom. Suposo que de seguida vaig saber que faria alguna cosa relacionada amb la direcció.

—Què s'aprèn dirigint?

—A tractar la gent, que és la part més difícil de la

"Ja de ben petita, quan anava a escola, m'agradava de dirigir la gent, m'agradava d'organitzar coses i de manar tothom. Suposo que de seguida vaig saber que faria alguna cosa relacionada amb la direcció."

meva feina. Sembla que això que dic sigui una bananada però no és cert. Jo crec que un dels errors més freqüents que es cometen entre els professionals de la direcció artística és aquest: no conèixer prou bé els mecanismes del tracte humà. A mi m'apassiona.

—Per aquest motiu sol ser conflictiva la relació amb els actors?

—Jo diria que en bona mesura depèn del director. Hi ha directors a qui agrada de provocar el conflicte. A mi, m'agrada de parlar i de treballar conjuntament. No em costa gens de treballar amb vuit persones, tenir un text i moure'l. Suposo que és perquè m'agrada molt la gent. De fet, volia fer criminologia o sociologia, perquè m'agrada tractar amb les persones. Ara, la direcció és molt difícil perquè has de fer que un actor faci allò que tu vols sense que se senti incòmode.

—Pels anglesos Shakespeare continua essent el gran referent?

—Sí, jo me n'he xopat molt, de Shakespeare. A Anglaterra és així. Jo vinc molt carregada de cultura anglesa. A banda de Shakespeare, he de dir que he llegit molt i, per tant, puc dir que les meves referències són totes les grans obres del segle XX.

—Per què s'ha fet tant Shakespeare enguany?

—Pots fer trenta mil Shakespeares diferents alhora. Shakespeare és un material tan bo que pots fer el que vulguis el moment que vulguis. Pots transformar tant com vulguis el seus textos i fer que al final sigui una obra teva. És extraordinari. És l'autor més versàtil que hi ha hagut mai. Si agafes *Romeo i Julieta* i la situes a Kosovo, segur que serà una història increïble, però real. Shakespeare explica històries molt potents. Shakespeare és l'arrel de tot allò que coneixem. A Anglaterra és obligatori de llegir tres o quatre Shakespeares i de representar-ne un, si més no. Shakespeare és com un bufet lliure, on per molt que vagis agafant, sempre n'hi ha més.

—Aquí, de petits, fem els Pastorets.

—Bé, no és exactament igual...

—Quina és la principal diferència entre teatre anglès i teatre català?

—Cada vegada hi ha menys diferències. Els productors viatgen constantment a Anglaterra, Amèrica o França, i agafen les obres que hi tenen èxit i les fan aquí. Si mires la cartellera de Barcelona i la de Broadway, hi trobaràs unes mateixes coses. Pots fer hi trobaràs un Belbel o un Galceran que són diferents, però, en canvi l'estil d'interpretació és el mateix. L'humor anglès és subtil; és l'humor de gent que fa el ridícul sense adonar-se'n.

—L'Inspector Hound, en canvi, no va funcionar...

—L'Inspector Hound és una obra divertida, però no tant com *Comèdia negra*. Jo diria que *L'Inspector Hound* és una anècdota molt ben escrita, però que potser és massa anglesa. És una crítica, un retrat molt anglès. A més, tal com s'ha escrit, fins i tot la interpretació també és molt anglesa. Jo em penso que és una obra que s'allunya del fet català, i això vol dir que el públic no s'hi identifica. Ara, jo crec que el públic s'ho passava bé, però sense saber ben bé de què anava la cosa. I això, tot s'ha de dir, va ser un error. Va ser un error haver triat aquesta obra i haver pensat que una peça tan anglesa podia funcionar. Segurament que n'hauria d'haver fet una adaptació, però això ho penso ara, no llavors.

—La reacció de *Tres x Tres* va ser molt ràpida.

—Sí, en molt poc temps vaig haver d'adaptar *Comèdia Negra* perquè funcionés tota sola. Una raó

molt important del fet que el doblet no funcionés és que era molt llarg, i la gent no aguanta tant a la butaca. A més, el públic no té costum de veure dues obres seguides, perquè en tota obra necessites uns minuts per entrar-hi, i si en tens dues, són dos moments de desconcentració. Això vol dir un doble risc.

—Però a Londres funcionava.

—Sí. Jo vaig veure totes dues obres juntes i *Tres x Tres* també, però resulta que a Londres es feia el doblet perquè formava part d'un programa dedicat a les obres dels anys 60 a Anglaterra. És clar, aquí els anys 60 d'Anglaterra paren una mica lluny. *Comèdia negra* aguanta avui, i d'aquí a trenta anys. L'altre dia una persona em va dir que havia vist *Comèdia negra* a Polònia. És una obra tan universal que funciona a tot arreu. *L'Inspector Hound*, en canvi, no.

—Potser va sobrevalorar el públic de Barcelona...

—No. La raó és que el públic no s'hi sent identificat.

—Hi creu, en aquest bon moment del teatre al nostre país?

—Pel que jo veig ara, puc dir que el teatre privat ha optat per oferir moltes comèdies. Un teatre molt accessible al públic. És molt comercial. Tu pots anar al cinema o anar al teatre perquè, si t'ho vols passar bé, saps que te'n sortiràs. Ara tenim el Teatre Nacional, que pot programar aquests grans muntatges espectaculars.

—Què li sembla, que hi hagi un Teatre Nacional de Catalunya?

—Jo em penso que està molt bé, si les sales petites no fan figa. Em penso que s'ha format un triangle molt interessant, integrat per un Teatre Nacio-

"Si agafes 'Romeo i Julieta' i la situes a Kosovo, segur que serà una història increïble, però real. Shakespeare explica històries molt potents. Encara més, Shakespeare és l'arrel de tot allò que coneixem."

nal, un reguitzell de sales privades mitjanes com el Poliorama o el Condal, i un seguit de sales petites tipus Beckett o Malic. Si entre tots som capaços de mantenir aquest triangle, anirem molt bé. Ara, si deixem que el Nacional o el teatre comercial aixafí qualsevol d'aquestes realitats, malament. Hem de saber repartir bé el paper que pertoca a cadascú

—*I quin paper pertoca al Nacional?*

—A mi, em sembla que el Domènec Reixac ho fa molt bé. No estaria bé que *Comèdia negra* anés a la sala gran del Nacional. En Domènec ha agafat una obra tan difícil com *Els gegants de la muntanya* i ha estat capaç de fer un treball immillorable. A mi, em sembla molt bé que algú escrigui una obra per primera vegada i la pugui veure realitzada en una sala petita com la Tallers del Nacional. Que tingui aquest caire experimental està bé, perquè, si no, com t'ho fas per engegar la teva carrera? El Nacional s'ha d'arriscar, però a l'engròs.

—*Què en pensa del model de teatre subvencionat?*

—Desconec una mica com funciona tot plegat i per tant no vull opinar. No obstant això, a nivell personal, penso que aquí hi ha molta implicació de tothom en el teatre, i això em sembla fabulós. A Anglaterra tot és privat. Des de fora, Barcelona és com un niu de tot allò que és bo. Des de fora veus que Barcelona té cinema, museus, art, teatre i bars. És una ciutat cultural.

—*Bé, però, en el pla creatiu Barcelona és prou estimulant per als creadors culturals?*

—No ho sé. Em penso que sempre és molt dur començar, i a Barcelona hi ha gent que pot fer tot allò que vol. Jordi Galceran pot fer tot allò que vulgui, des de televisió a teatre o cinema. Segur que pot escriure un musical, una obra de teatre o cinema. És un fill de Barcelona que l'ha encertada amb una obra i a partir d'aquí té molt de camp a córrer, i això

—*D'on li ve aquest vessant artístic, que es reflecteix ja en el seu nom?*

—*De fet jo em dic Tomassa però el diminutiu és Tamzin i m'agrada jugar amb el cognom. Pel que fa al vessant artístic, he de dir que suposo que és genètic; la meva mare és actriu i el meu pare, escriptor i guionista.*

—*Focus ja ho ha fet i l'explicació ha tirat per la via diplomàtica.*

—*Doncs, paciència.*

—*Bé, deixem el gran enigma de Glòria i parlem d'uns altres projectes.*

—*Sí, vaig darrere una obra de Patrick Marbar. També m'agradaria de fer un Oscar Wilde. Tinc ganes de triar jo les obres. Fins ara han estat encàrrecs. Ara voldria ser jo qui decidís la meva feina, però necessito temps per treballar. Entre la direcció i l'escola d'interpretació no puc dedicar-me a llegir i escriure.*

—*S'hi entén bé, amb el cinema?*

—*M'agrada molt el cinema. Tinc un projecte amb l'Assumpta Serna, una co-producció europea molt interessant.*

—*Em sembla que s'ha equivocat de país.*

—*Potser sí.*

està molt bé. Una vegada tens la porta oberta, pots fer tot allò que vulguis. Als altres països això no passa. Em fa l'efecte que als altres llocs t'has d'examinar cada vegada. Que una persona de fora pugui fer tantes coses com jo és increïble. No deixo de ser una *guiri* a Barcelona, i hi faig teatre.

—*L'obra de més èxit d'expectació aquests darrers temps ha estat La extrana pareja.*

—*La gent vol passar-s'ho bé. Vol sortir a sopar, riure i arribar a casa dient que bé que s'ho ha passat. A tot arreu és igual. I ja està bé, sempre que hi hagi més opcions, espectacles d'una altra mena, que facin reflexionar. A mi, em preocupa una mica que les sales petites s'ofeguin per culpa d'aquesta demanda comercial. Per això algú hauria d'ajudar-les.*

—*Si parlem de futur, Glòria era fins fa quinze dies el projecte que li feia més il·lusió.*

—*No comments.*

—*Em vol explicar què ha passat?*

—*Jo no sóc qui ha de dir res. És Focus qui ho ha de fer.*

